

Könyvekkel a szatyorban

Csaknem hatezer forint értékű könyv talált gazdára vasárnap Pusztamérgesen

Valóságos kis ünnepi díszbe öltözött vasárnap Pusztamérges. A főutca fölött transzparens feszült, többfelé színes, gondosan festett plakátok tűntek szembe, hangszórókból muzsika áradt és mindenképpen ünnepi hangulat uralkodott a község utcáin. Nem is csoda, hiszen a pusztamérgesieknek a magyar és a külföldi írók legjobbjai volt találkozójuk ezen a napon. No, nem éppen személyesen, de annál inkább gondolataik, írásaik, könyveik révén.

Közös ügy

A MESZÖV, a szövetkezetek Csongrád megyei központja és a pusztamérgesi tömegszervezetek rendeztek széleskörű könyvterjesztési napot az őszi megyei könyvhetek alkalmából. S, hogy a község — a sok szép könyvbe sűrített gondolat mellett — eleven írónak se legyen hiány, a fiatal írónemzedék két neves képviselőjét hívták meg Budapestről, Timár Máté író és Papp László költőt. Örömmel is tettek eleget a kedves meghívásnak, s már kora reggel megjelentek a községben. Addigra már a község egész vezetősége talpon volt, mert — mint Márta Sándor v. b. elnök mondotta — nemcsak a földművelőszövetkezet ügyének, hanem mindannyian saját ügyüknek tekintik a könyvnapot, a könyvterjesztésben rejülő kulturális felvilágosítást. Így azután Hegedűs Gáborral, a pusztamérgesi Földművelőszövetkezet elnökével és Bodrogi Jenő szövetkezeti üzemágvezetővel együtt látott munkához a tanácsvezetősége, ugyanúgy, mint Nemes László községi párttitkár vagy Nagy István tanár vagy Gyuris Mihály, a pinceszövetkezet üzemegységének vezetője és mások, gazdasági vezetők, pedagógusok, tsz-tagok.

Az odaadó munka egyik legszebb tanúja a szövetkezeti iroda előtt felállított ízléses és újszerű könyvpavilon volt. Itt a vásárlók önkíválatos módon megtehették maguknak azokat a könyveket, amelyek legjobban megtetszettek. Ezzel együtt a közeli szövetkezeti iparcikkbolt kirakatában és a tanácsháza egyik

termében rendeztek be mutatós könyvkiállítást.

Családtól — családig

A könyvterjesztési nap rendezői azonban nem elégedtek meg ennyivel. A délelőtti azzal töltötték, hogy minél több házba kopogtassanak be a legkedvesebb barátát, a könyv társaságában. Három-négy személyes csoportokra szakadtak, s kis gyékénykosarakat megpakolva a legkülönbözőbb könyvekkel, szépirodalommal és mezőgazdasági szakkönyvekkel, jártak háztól-háztá. Egy-egy teli szatyor fület fogták a fővárosi íróvendégek is.

— Adják csak ide nekünk azt a szatyrot — udvariaskodott valeki a jelenlevők közül Timár Mátéval, aki azonban mosolygós elégedettséggel felelt rá:

— Viszem én örömmel... Vitte volna bizony boldogan, akár a hátán is, annakidején a mi jó öreg Mórincz Zsiga bátyánk...

S talán egyetlen ház sem akadt, ahol ne fogadták volna szívesen a vendégeket. Nemcsak vásároltak a könyvekből, hanem előkerültek a boroskancsók is, mint kedves vendégek fogadásához illik. Jöcskán ürültek a poharak, mégis egyre tartott a borkóstoló. A másik Borkóstolónak jóval hamarabb a végére jártak: Papp László ezt a címet viselő népszerű verseskötetéből egy-kettőre egyetlen eladói példány sem maradt. De kelendők voltak Timár Máté elbeszélései is.

Beszédes eredmények

Nehéz lenne megmondani, melyik művek voltak a legkiosztottabbak, de annyi bizonyos, hogy végeredményében a vártnál szebb sikereket értek el. Az őszi megyei könyvhetek jelszavaként ugyanis azt hirdették meg, hogy minden falusi lakosra 1 forint értékű könyv jusson a megyében. A nem egészen kétezer lakosú Pusztamérgesen viszont e napon csaknem hatezer forint értékű könyvet adtak el és 1200 forint körül mozgott a könyvterjesztési napha bevont szomszédos Öttömösön és Ruzsán eladott könyvek értéke is. A könyvbarát híreben álló nyugdíjas Nacsá János például közel száz forint értékben vásárolt, örömmel vette a könyveket Halász Gyula tsz-tag, Pataki Ferencné, Nemes Imre és mások, akiket nehéz is lenne

ne ezúttal felsorolni. Jól esőn meglepő nagy érdeklődés mutatkozott a regények, elbeszélések mellett a szülőtermesztési és hasonló szakkönyvek iránt is.

Felkeltett érdeklődés

— Nagyon örülünk ennek a szép sikernek — mondotta Knipfer Ferencné, a MESZÖV megyei előadója, ez ünnepléses szövegre sikerült nap egyik legfőbb szervezője, a könyvek lelkes terjesztője. — Higgyék el azonban, még az anyagi sikernél is többet jelent, hogy sikerült újabb és újabb családoknál felkelteni az olvasási kedvet, elhínteni a könyvek szeretetét és megbecsülését.

Ehhez csatlakozott a Budapestről érkezett Varga Sándor is, a Szövetkezeti Könyvterjesztő Vállalat igazgatója, aki elmondotta, hogy az egy falusi lakosra eső könyvforgalomban országosan Csongrád megye az első, és a szegedi járás sem panaszkodhat a rossz eredményekre, Pusztamérges azonban eddig kislétszámú eladói közül Most úgy látszik sikerült itt is áttörni a látszólagos érdektelenség ködfalát.

Író—olvasó—találkozó

Az érdeklődés ébrentartásához sikerrel járult hozzá az a közvetlen hangulatú író-olvasó találkozó is, amelyet délután rendeztek a tanácsházán. »Vers, eredj, légy osztályharcos!...« — hangzottak József Attila verssorai Pagonyi Nándornak, a Szegedi Nemzeti Színház művészeinek megkapó tolmácsolásában, aki tartalmas bevezető előadást is kerekített az alkalomra. Az írói műhelymunkáról, életéről, alkotásairól, terveiről beszélt ezután a két vendég, Timár Máté és Papp László. Olyan közvetlenséggel, mintha régi barátokhoz szólnának. Talán ezzel is magyarázható a kialakult józsi beszélgetés, sokak felszólalásával mai irodalmunkról, a szocialista irodalom feladatairól.

Emlékezetes, szép napként marad meg Pusztamérges életében ez a vasárnap. Igazi gyümölcsei az elkövetkező hetek csöndes falusi estéin érnek meg, mikor a nyugalmas családi otthonokban fiatalok és idősebbek elmélyült kedvteliséssel hajolnak egy-egy jó könyv zizező lapjai fölé.

Lőkös Zoltán

Megoldódik két rejtély...

Két expedíció tért vissza a minap Moszkvába. Mindkettő nagy érdeklődésre számot tartó kutatásokról, felfedezésekről számolt be.

Meteor? Űrhajó? Üstökös!

1908 júniusában az egész világot bejárta a hír: a tunguzkai tajgában hatalmas robbanást észleltek, a szemtanúk eskü alatt állították, hogy óriási tűzgolyó zuhant a földre. Utána éjjelenként nappali fény árasztotta el a tajgát. A tudósok általában meteorra gyanakodtak, de sokan biztosra vették, hogy távoli égitestek ismeretlen gondolkodó lényeknek űrhajója csapódott be a siberiai földbe.

— A rejtélyt megoldottuk — mondotta most Florenszkij, az expedíció vezetője. — Sikerült kiderítenünk, hogy a robbanás a föld felett történt, amikor a meteor a légkör sűrűbb rétegeibe ütközött. Ez a felfedezés egy szerszám megmagyarázza a robbanást követő fehér éjszakákat is: az üstökös csó-

vája lángolva porladt szét a magas légkörben.

Florenszkij kandidátus bemutatja a meteor szilánkjait: nikkkel, vas és más szokásos meteoritelemek ötvözetét.

„La trophée de Moscou“

A másik rejtély 1812 óta izgatja Oroszországot (és Franciaországot) fantáziáját. Amikor Napóleon szétvert armádjája fejvesztetten menekült a lángokban álló Moszkva falai alól, a francia csapatok nem vihették tovább a »moszkvai zsákmányt«. A kincset a régi szmolenszki országút mellett fekvő Sztójacseje-tóba süllyesztették.

1960-ban szovjet tudósok a legkorszerűbb technika alkalmazásával, komplex-tervet dolgoztak ki az iszapos tó átkutatására. Nekimehettek volna hatalmas kotrógépekkel, de történelmi értékekről van szó: a legnagyobb óvatosságra van szükség.

A titok ellen mélyfúró brigádok intézték az első offenzívát. A vizsgálatok most

kimutatták, hogy a tó egyes részein az állóvízben feltűnően sok az ezüst, a cink és a réz. A különböző módszerekkel nyert térképek pontosan fedik egymást.

Az alapos kutatás után, most megindulhat a feltárás nagy körültekintést igénylő munkája. A moszkvai győzelem 150. évfordulójára, 1962-re a »moszkvai zsákmány« valószínűleg visszakérül a Kremlbe.

Nagyarányú őszibarack-telepítések folynak a szatymazi körzetben

A világhírnévre szert tett szatymazi gyümölcstermelő körzet termelőszövetkezeteiben, vagy ahogy e vidéket találon nevezik: az »őszibarack fővárosában« nagyarányú gyümölcs-telepítések előkészületei folynak. Szatymaz, Ruzsa, Sándorfalva, Zsombó, Mórhalom és Zákányzék főként Napsugár, Cegléd, szőke és Elberta fajtákat telepítenek, amelyeknek sok jó tulajdonsága van: tartósak, jól szállíthatók, tehát exportálásra is alkalmasak.

A termelőszövetkezetek a telepítéseknél arra törekse-

A szegedi zeneélet ünnepi eseményévé vált az örmény művészegyüttes hangversenye

Forró sikerrel énekelt Goar Gaszparjan

Kiemelkedő jelentőségű, ünnepi eseménye volt Szeged zenei életének az örmény művészegyüttes vasárnapi, nagy érdeklődéssel várt, forró sikerű bemutatkozó hangversenye. Minden szereplőnek ráadást kellett játszania vagy énekelnie: ez önmagában is bizonyítja a kivételes sikert. A tulajdonképpen nagy élményt termesztesen az jelentette, ami emögött volt: az a mélyen tartalmas, színvonalas, számunkra érdekes hatású modern muzsika és előadásmód, ami ezeket az élményeket kiváltotta.

A hangverseny a Komitász vonósnyegyes bemutatkozásával kezdődött. Tagjai: Gabrieljan, Davidjan, Talaljan, Aszlamaszjan, érdemes művészek. Hogy egészen kiváló muzikusok, mesterei hangszerüknek, az már bemutatójuk első pillanataiban világossá vált. Később az is kiderült, hogy hatalmas skálán tudnak játszani, amely a klasszikusok hű tolmácsolásától egészen a modern zene tartalmas interpretálásig terjed. Nehezebb eldönteni, melyikben adtak többet, értékesebbet, egyénibbet, a Händel-mű korhoz és műhöz simuló előadásával vagy a modern Örmény-szvit különös, modern hanghatásainak stílusos kifejezésével. Mindenképpen bizonyos viszont, hogy a hagyomány és a korszerűség szerves egységben olvadt össze a négy nagy-szerű művész játékában.

Két kiváló zeneszerzőt is megismertünk a hangversenyen, Arutjunjan és Babadzsanjan, akikről — saját műveik előadása közben — még az is kiderült, hogy kitűnő zongoristák. Babadzsanjan zenéje melodikusabb hatásokra törekvő, s amellett hogy izzig-vérig modern, mai muzsikát ír, mindig közérthető, és — hogy úgy mondjuk — a tömeghez közelálló. Egészen más alkotói egyéniség viszont Arutjunjan. Ő sem szakad el a tömegektől, muzsikájában nagy szerepe van a népi ihletésnek, az örmény muzsika sajátos színeinek, zenéje mégis egy kissé elvontabb — ha szabad azt mondanunk — filozófusabb, mint szerzőtársáé.

Meglepetés volt Nar Ovanisjan közreműködése. Most nem is hatalmas basszusának terjedelmét és erejét emeljük ki, inkább előadómódjának sajátos eredetiségét. Ovanisjannak rendkívüli érzéke van a zenei tréfa, a szatíra, a humor, a gúny kifejezéséhez, s művésze ebben egészen páratlan. Nem véletlen, hogy éppen ilyen jellegű művekből állt műsorának nagy része, s természetesen az sem véletlen, hogy éppen ezeknek előadásával aratta a legnagyobb sikert. Ebben a tekintetben elsősorban Muszorgszkij Bolhadalának előadását emeljük ki: a mű minden szépségét megmutatta ez az előadás.

A hangverseny végén lépett fel Goar Gaszparjan, a Szovjetunió népművésze, a világhírű koloratúrsoprán, a lemezeiről Szegeden is régóta nagyon jól ismert és

(Somogyiné felv.)

Gaszparjan a szegedi hangversenyen

szeretett énekesnő. A bemutatkozás rendkívüli és páratlan élményt jelentett a hangverseny minden résztvevőjének: a világ egyik legnagyobb énekesnőjével találkozott. Szavakkal alig lehet visszaadni azt az élményt, amit Gaszparjan szereplése keltett és jelentett; a hallgatóság nem tudta, mit csodáljon jobban, a művésznő hangjának, hangszínének szépségét és nagyságát, énektechnikájának rendkívüli tökéletességét, vagy előadómódjának kifejező erejét. Bársonyosan lágy, puha ez a hang, de ha kell azonnal drámai erejűvé válik, ahogyan az előadott mű

ezt megkívánja. Átmeneteli olyan lágyak és könnyedek, hogy szinte észrevehetetlenek; nemcsak hangjának szépségét, énektechnikájának virtuozitását is bizonyítja ez.

A közönség valóságos elámulva és meghatóva hallgatta a nagy művésznőt. Forró tapsokkal köszöntötte meg a rendkívüli élményt, újabb és újabb ráadást kérve, még azután is, hogy a függöny lement, s kigyulladt a nézőtéri lámpák. A közönség türelmesen és kitartóan tépelt, s Gaszparjan engedett a szegedi közönség kérésének és újra énekelt.

Ökrös László

A Bánk bán „keresztmetszet“ előadása ifjúsági hangversenyen

Az ifjúsági filharmonikus hangversenysorozat második előadása a Bánk bán „keresztmetszetben“ való meghallgatását tűzte ki célul. Bevezetésképpen a műről Erdős János emlékezett meg.

A címszerepet Király Sándor, az Állami Operaház magánénekeese jelentette meg. Kifejező előadásmóddal a hallgatóság elé varázsolta a tragikus sorsú nagyúr alakját. A többi szerepet a Szegedi Nemzeti Színház operaekeisei vállalták: Horváth Anna, Turján Vilma, Hor-

váth József és Szabadi István. Az együttes minden tagja művészi igénnyel dolgozta ki szerepét. A szegedi Bartók Béla filharmonikus zenekar megfelelően oldotta meg feladatát. A művészi összefogás Várady Zoltánnak, a Szegedi Nemzeti Színház fiatal, tehetséges karmesterének érdeme.

A figyelmes gyermekek igazi hangversenyközönségként hallgatták az előadást.

A hagyományos zenés fejtörő ezúttal meglepetés volt. A sok Jemez, Erkel emlékkönyv és kottafüzet, ajándékhangverseny jegy tulajdonosok büszkén mentek haza a társaikkal együtt, hisz itt mindenki nyert: a zenedrámá egyszerű élményét zárhatta szívébe.

Sz. J.

Emelkedik Bulgária cukortermelése

Évről évre emelkedik Bulgária cukorgyártása. 1939-ben mindössze 25 000 tonnát, 1960-ban már 171 ezer tonnát gyártottak. Az ország területén jelenleg 6 cukorgyár működik. Mindegyik az 1939-es országos termelésnél több cukrot állít elő. Bulgária idei cukorgyártása az előirányzat szerint meghaladja a 250 000 tonnát.